

Fælles for AKT1's produktioner er også, at dramatikere ikke er garvede inden for radiodrama, men før primært har skrevet inden for andre formater, film og litteratur. Foto: Sigrød Nygaard

Ivrige stemmer

Podcastprojektet AKT1 inviterer nye stemmer til at sondere det radiodramatiske terræn. De tre nyeste hørespil tager genren i hver sin retning – bl.a. med en kronik fra Information

Radiodrama

Af Lone Nikolajsen

Der er altid publikum på, når AKT1 optager deres hørespil. Podcastprojektet har de seneste år gjort en dyd ud af at finde særlige omgivelser at optage i, og denne aften foregår det i den såkaldte Dome of Visions, en stor, tildugget kuppel af et forsamlingshus, der kan flyttes rundt, og som for tiden står ved vandet foran Det Kongelige Bibliotek i København. Fælles for AKT1's produktioner er også, at dramatikere ikke er garvede inden for radiodrama, men tidligere primært har skrevet inden for andre formater, film og litteratur. Det er tydeligt, at stemmer, ord og

rum spiller sammen på vidt forskellige præmisser i de tre stykker.

Lummer dommedagssketch

Man tror først, at der skal gumbles videre på apokalyptefiktionernes allersejeste klicheer, da anslaget til *Dansk permafrost* af Daniel Vatsvåg lyder. Skuespillernes kroppe afslører ikke noget, og da slet ikke hvilket univers vi skal forestille at være i. De står bare foran mikrofonerne og vifter med hænderne, som om de dirigerede. Der lyder en skriblelyd, Claes Bangs stemme er intens, luftig og hænger i pauserne: »Now. Is. The winter. Of our discontent. Det begynder. At blive vanskeligt. At huske. Hvordan livet var før denne kulde.«

Så kender man radiodramatikken igen med dens overtydelige betoning og pauseringer,

det overbelæste sprog, der skal kompensere for manglende billedside. Det er blodig alvor: Verden, som vi kender den, er ikke længere, og man er overladt til denne stemme, der fabler om ensomhed, golde islandske, tomhedens tyngde og så videre.

Stykkets faktiske sjovhed åbenbarer sig rimelig hurtigt, da vi hører, at man altid vender tilbage til sin iglo, når man i desperation vandrer mod horisonten, fordi »det ene ben er lidt længere end

det andet«. Næste brud med patos sker, da en stemme siger »Hallo, er du ved at skrive en roman, far?«

Det er en skøn ting ved radiodramaet, at rummet kan ændres så pludseligt, her bare ved ankomsten af en ny stemme, der underminerer det billede på total ensomhed, man ellers så for sig. Et øjeblik troede jeg, at stykket ville svinge sig ud i et socialrealistisk univers, et demensplejehjem med en hjerteskerende historie om fædre og sønner. Og demens

(i en sjælden selektiv form) er vist også en faktor hos faderskikkelsen i *Dansk permafrost*, men det udelukker ikke, at karaktererne bor i igloer midt ude i dansk ingenting.

Herfra går der til stykkets eget bedste stenet dommedagssketch i den. Faren er så skruppliderlig og skrappelløs, den unge søn er så velmenende og venlig, en ung dame kommer forbi for at få varme og mad. Det bliver et kikset møde præget af førnævnte desperate liderlighed plus et ufrugtbart skænderi om, hvorvidt Marco Polo indførte pastaen. Den platte apokalyptefiktion har noget over sig, og Daniel Vatsvåg måtte godt have forvildet sig endnu længere ud ad den groteske og platte tangent. Når man som i radiodramatikken har det hele i munden på sine skuespillere, kan man netop lægge til og forvrænge.

Løfter det teksten?

AKT1 har sat sig for at dramatisere kronikker fra nærværende dagblad. For at pøde hørespilgenren med en anden type materiale, går jeg ud fra, og den tankegang kan jeg nemt bifalde. Sidst lagde kronikken »Drømmedød« af Lise Uhrup tekst til en lavdæmpet og nøgtern førstpersonsfortælling om to hårde, men også intime og på sin vis smukke sygdoms- og dødsforløb, der fungerede som en relevant modfortælling til gængse

For 50 kroner kan man være en del af publikum, når AKT1 optager deres hørespil. Information var med ved det seneste arrangement – også i form af en kronik, der har været bragt i avisen, og som blev dramatiseret. Foto: Sigrød Nygaard

KUNST
HØJSKOLEN
PÅ ÆRØ

www.kunstaeroe.dk

I oceaner af tegn

I en postregional og globalcool verden lyder fremtiden kyssende og omfavnende, kompleks og krydsbefrugtende, oceanisk og rummelig. Men den kan mærkeligt nok også klinge sterilt

Ny musik

Af Ralf Christensen

Fremtidens dansemusik er et bredt spektrum af inspirationer fra genrepaletten, mikset til en fællesbrun pandemisk dansefeber. I hvert fald hvis man skal tro den amerikanske gruppe Future Brown. En kvartet bestående af Asma Maroof og Daniel Pineda, tilsammen den elektroniske Los Angeles-duo Nguzunguzu. Hertil Jamie Imanian-Friedman alias J-Cush, grundlægger af det hippe new-yorkerselskab Lit City Trax samt Fatima Al Qadiri, født i Senegal, opvokset i Kuwait, bosiddende i New York og London.

Kvartettens debutalbum – *Future Brown* – dykker ned i dansevenlige genrer som grime, dancehall, reggaeton, syntetisk futuristisk r&b og en hårdkogt hiphop-subgenre som drill, og de inviterer masser af interessante gæstevokaler om bord, minimum én pr. nummer. Stolt sender de sammen fanfarer ud over den globale landsby, ryst alt du har, uanset hvor du så ryster det henne.

Der er nogle interessante hybrider undervejs, ikke mindst når de farves af (hvad jeg gætter er) Fatima Al Qadiris orientalsk melodiske indflydelser. Det sker for eksempel på »Wanna Party«, »Room 302« og »Talkin Bandz«. Én nation under ét groove. Men gæsterne rapper mest om verdensherredømme, begejstrede kønsdele og klubben, dette basbombede helle, hvor tid og sted opløses. Klubben, der har det med at ligne sig selv verden over.

I en postregional og globalcool verden er rodløsheden en mulighed for en kyssende og omfavnende, kompleks og krydsbefrugtende musikalsitet. Man kan feberdrømme om heterogene tegnsymfonier, der changerer i regionale farver kloben over. Men hos Future Brown er det globale – det meste af tiden – bare en kompetent, nærmest conceptuel, i hvert fald for homogen masse. Det ligner alt sammen noget andet, det glider i et med tidens toneklang. Og fremtiden, som ligger i bandnavnet, er der ikke meget af, for det er nutidige og fortidige genrer, der behandles uden afgørende temperament på albummet. Der er simpelthen ikke nok

personlighed på spil hos Future Brown. Ja, jeg tager mig selv i at savne en anden globalista, der har fået verden til at ryste sin globale *bass* og *ass*. M.I.A., da hun var på toppen og var uendelig meget sjovere, personligt sexet, dundrende temperamentsfuld. I stedet ligner den globaliserede fremtid fra Future Browns udsigtspunkt en lige lovlig steril, internethomogeniseret enhed.

Flammende intensitet

Det gør duoen Ibeyi ikke. Deres debutalbum – også døbt *Ibeyi* – er et følsomt møde mellem vestlig modernitet og cubansk tradition, forløst af to smukt melodiske og søgende sensibiliteter. Nærmere bestemt de 20-årige fransk-cubanske tvillingesøstre Naomi og Lisa-Kainde Diaz. Døtre af den cubanske, afdøde percussionist Anga Diaz, som man blandt andet har kunnet høre i det her i Vesten så elskede Buena Vista Social Club.

Døtrene præsenterer heldigvis ikke et retromanisk forceret falmet fotografi af Cuba. Nej, i samarbejde med XL Recordings-bossen og produceren Richard Russell – der også producerede Gil Scott-Herons allersidste album – har de i stedet fundet deres eget ståsted. I ly for verdens prosa, i et udtryk, der lyder *D-I-Y*-sammenflicket og hjemmenynnet, som et kig ind i en intimitet. Men også som en fuldt formuleret sangcyklus.

Der er et par pussenussede kønheder undervejs, men de er langt i undertal. I stedet domineres debutalbummet af årvågne og henførte kombinatorikker

af klaverserenader og caribiske vokalharmonier; håndspillede hiphop-beats, vokalsamples og præpareret klaver; percussion, kontrabas og knips. Det er en organisk klingende og naturalistisk åndende dynamik, hvor faderens lokalkultur og døtrene internetsvirkelighed smelter sammen. Wi-fi'en bliver slukket, og der gives tid og plads til at de forskellige musikalske ånder kan finde ro og fortælle deres historier gennem de to kvinders stemmer og fingre. Lisa Kainde spiller bas, synth og klaver. Naomi spiller trommer og percussion. Og det er bemærkelsesværdige sange, fornemt rått arrangerede, som var de snittet i ædle træsorter – i al hast for ikke at miste deres frisk flammende intensitet.

Det er en transatlantisk og tværhistorisk romance, Ibeyi fører ud i livet. Uden at miste deres cubanske rødder strækker de sig ind i deres egen samtid og deres eget udtryk. De har med andre ord allerede fundet deres sted og skabt deres mening i tegnenes malstrøm.

Queer skønhed

Det oceaniske er til gengæld en klanglig kvalitet hos en anden duo, amerikanske THEESatisfaction, der har indspillet deres andet album, *EarthEE*, i to så rockhistorisk overbebyrdede byer som Seattle (som de også kommer fra) og New York (endda Brooklyn). De opererer dog inden for hiphop og r&b, som de formidler smukt flydende og stærkt transcendentalt på *EarthEE*. En queer skønhed med plads til verdensaltet, alt og alle – en rummelighed, der burde være fremtidens. Men som også fødes af en anerkendelse af fortiden, forfædre og formødre, som de også hylder på *EarthEE*.

Og på nummeret »Universal Perspective« bliver der skudt med skarpt, vistnok mod tidligere tiders opdagelsesrejsende og trælbindere: »OK, so the earth is round we found/You travel to the edge, and you pound the ground/I'd have pushed you off the ledge, but what I found profound/That I can get revenge through song and sound. (...) We all learn from brown. I.../Ain't got time for that, we all learn from brown eyes.«

EarthEE er et ekstremt sanseligt værk. En aqua-afro-futuristisk skønhed trækker sig som Golfstrømmen gennem albummet; en subtil funk bygget af glasklare akkorder, som vi kan se igennem, ned i det blidt groovende undersøiske liv af basven og beatfisk. I modsætning til den stærkt kantede hiphop og r&b, der stadig hersker, dominerer det oceanisk vuggende og flydende på *EarthEE*. Og vandet er som bekendt dét, vi alle kommer fra. Spørgsmålet er, hvordan vi fortolker det og giver det mening i nye kontekster. Det gør THEESatisfaction formidabelt.

rach@information.dk

Future Brown: 'Future Brown' (WARP)

Ibeyi: 'Ibeyi' (XL Recordings/Playground)

THEESatisfaction: 'EarthEE' (Sub Pop/Playground)

billeder af, hvad den sidste tid kan være. Der var bare en rolig kvindestemme, der fortalte, og det var fint og godt sådan. Også denne aften var kronikken en personlig førstehåndsfortælling. *Ude i forstaden* af Mette R. Jakobsen er en kort historie om afmagt i de parisiske forstæder, hvor forfatteren engang interviewede folk til brug for markedsanalyser.

Et ældre ægtepar insisterer på at fortælle den unge interviewer om volden, forfaldet og frygten i deres boligområde, om ikke at kunne komme væk og om at behøve et skydevåben for at føle sig tryk. Fortællingen er dramatiseret som en vekslen mellem et nutidsplan, hvor fortælleren skiftevis taler med den gamle mand og stakåndet rapporterer til sin båndoptager, og et tilbageblik, hvor fortælleren reflekterer over, hvor trist en historie det er. Og det er det jo.

Jeg er bare ikke sikker på, at den dramatiske rekonstruktion løfter teksten. Snarere synes jeg, at den forcerer og overgør den resignation, som står så klart på alle niveauer i kronikken.

Hvem vil de imponere?

I Lars Bo Nørgaards stykke *Cornwall* er stemmeføringen ikke nær så stramt styret, dialogen er ikke udveksling af oplysninger, der er relevante for handlingen eller budskabet, men derimod en egen vild og absurd dynamik.

To vimse og vidtløftige mænd taler med og i munden på hinanden som værter i et radioprogram:

»Kom nærmere, kom nærmere, og lyt til, hvad vi har at fortælle. Vi snakker godt med hinanden og er glade for at være her.«

Som det ofte er med radioværter (og venner), er det lidt uklart, om det er hinanden eller resten af verden, de er ude på at imponere og nærme sig.

De pludrer løs om en fælles tur til Cornwall, en hård tid i Paris, taler grimt om kapitalismen, gammelklogt om teknologien, henført om forelskelsen, hele tiden ivrigt og skråsikkert. Små og store misforståelser slår sprækker i deres indforståethed, men de holder deres præmiepludren kørende, selv om det slinger helt vildt.

Den slingrende sociale dynamik er totalt sprudlende og præcis, og de forsludrede sidespor (»Måske var lagenaftrykket på din sovende arm et psykografisk aftryk af dit sind!«) er så helt hen i vejret åndede, at det lyder som noget sagt på en bar et sted i verden en hvilken som helst aften.

kultur@information.dk

AKT1 Radiodramas tidligere produktioner kan streames og downloades på hjemmesiden www.akt1.dk og podcastes på iTunes. De nævnte hørespil bliver løbende lanceret. AKT1's næste indspilninger foregår den 12. og 13. maj i Nikolaj Kunsthal

ORDRUPGAARD

Fritz Syberg
Kunsten og kærligheden

20. februar - 10. maj 2015

AFTENÅBENT
HVER ONSDAG
TIL KL. 21

